

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning och 34 g § i gränsbevakningslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning och 34 g § i gränsbevakningslagen (RP 1/2024 rd): Ärendet har remiterats till förvaltningsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av
- grundlagsutskottet GrUU 7/2024 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört
- överinspektör Noora Nihtinen, inrikesministeriet
- chef för gränsbevaknings- och beredskapsenheten, överstelöjtnant Jussi Napola, inrikesministeriet
- lagstiftningsråd Heini Färkkilä, justitieministeriet
- Gränsbevakningsväsendets huvudförtroendeman Aki Järvinen, Officersförbundet.

Skriftligt yttrande har lämnats av
- försvarsministeriet
- finansministeriet
- Gräns- och sjöbevakningsskolan
- Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf
- Befälsförbundet rf
- Gränssäkerhetsunionen rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning och gränsbevakningslagen ändras.

Betänkande FvUB 5/2024 rd

Propositionen innehåller ett förslag om att vissa civila tjänster vid Gränsbevakningsväsendet ska kunna tillsättas utan att de ledigförklaras, om uppgiftens art med nödvändighet kräver det. Undantaget ska enligt förslaget gälla sådana civila tjänster vid Gränsbevakningsväsendet där uppgiftsområdet består av uppgifter som gäller det militära försvaret eller upprätthållandet av gräns-säkerheten eller av tekniska stöduppgifter som direkt anknyter till dessa. Vissa tjänster ska enligt förslaget alltid utlysas.

I propositionen föreslås det också att kadetter som studerar vid Gräns- och sjöbevakningsskolan tillfälligt ska kunna förordnas till andra uppgifter än sådana som ingår i utbildningen, om detta behövs för hanteringen av allvarliga specialsituationer som hör till Gränsbevakningsväsendets ansvarsområde. Försvarshögskolan ska höras innan ett sådant förordnande meddelas. När kadetterna sköter sådana uppgifter som inte ingår i utbildningen, ska de ha begränsade befogenheter som lämpar sig för stöduppgifter och som de kan utöva under en gränsbevakningsmans omedelbara uppsikt och tillsyn. Kadetter som framskridit till de sista skedena av sina studier ska i vissa exceptionella situationer för viss tid kunna utnämnas till en militär tjänst som yngre officer.

I propositionen föreslås dessutom uppdatering av ställföreträdararrangemangen för chefen för Gränsbevakningsväsendet.

Syftet med propositionen är att trygga Gränsbevakningsväsendets personalresurser. I och med ändringarna kan Gränsbevakningsväsendet utnyttja sina personalresurser mer flexibelt och ändamålsenligt och på så sätt säkerställa sin funktionsförmåga i olika störningssituationer under normala förhållanden, i undantagsförhållanden enligt beredskapslagen och vid förberedelserna inför sådana lägen. Målet är också att Gränsbevakningsväsendets ställning som beredskapsorganisation, Gränsbevakningsväsendets uppgifter inom det militära försvaret och krigstida krav ska kunna beaktas vid tillsättandet av civila tjänster som är centrala med tanke på dessa frågor. Ett mål är dessutom att förhindra att processen för tjänsteansökan utnyttjas vid underrättelseinhämtning som gäller säkerhetsmyndigheternas verksamhet. Propositionen hänför sig till Gränsbevakningsväsendets behov av att utveckla beredskapen för att avvärja hybridhot.

Propositionen är ett led i genomförandet av de i regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering uppställda målen att trygga gränssäkerheten och tillräckliga resurser för Gränsbevakningsväsendet, att proaktivt förbereda sig inför hybridhot samt att beakta resiliensen hos beredskapen, förberedelserna och förvaltningen.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 juni 2024.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Syftet med de ändringar som regeringen föreslår i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005) och gränsbevakningslagen (578/2005) är att trygga Gränsbevakningsväsendets personalresurser och funktionsförmåga i störningssituationer under normala förhållanden, i undantagsförhållanden enligt beredskapslagen (1552/2011) och vid förberedelserna inför sådana lä-

Betänkande FvUB 5/2024 rd

gen. Syftet är också att Gränsbevakningsväsendets ställning som beredskapsorganisation, Gränsbevakningsväsendets uppgifter inom det militära försvaret och krigstida krav beaktas vid tillsättandet av civila tjänster som är centrala med tanke på dessa frågor. Målet är att förhindra att processen för ansökan om tjänster utnyttjas vid underrättelseinhämtning som riktas mot säkerhetsmyndigheternas verksamhet.

Förvaltningsutskottet anser särskilt med beaktande av den nuvarande säkerhetspolitiska miljön att det är viktigt att Gränsbevakningsväsendet har tillräcklig beredskap för att avvärja hybridhot. Hybridpåverkan kan omfatta till exempel informationspåverkan, instrumentalisering av migranter, att ha myndigheter som måltavla eller cyberoperationer. Utskottet betonar att myndigheterna för den inre säkerheten, i synnerhet polisen och Gränsbevakningsväsendet, ansvarar för den första insatsen i de flesta hybridsituationer. Utskottet anser det vara nödvändigt att Gränsbevakningsväsendets funktionsförmåga är tryggad i alla säkerhetssituationer.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 7/2024 rd) om den aktuella propositionen konstaterat att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Förvaltningsutskottet tillstyrker lagförslagen, men med de anmärkningar och ändringsförslag som framgår nedan.

Utnämning till vissa civila tjänster vid Gränsbevakningsväsendet

Vid Gränsbevakningsväsendet finns både militära och civila tjänster, precis som vid Försvarmakten. Majoriteten av de anställda vid Gränsbevakningsväsendet arbetar i militära tjänster (militära tjänster 84,6 procent, civila tjänster 15,4 procent). De militära tjänsterna vid Gränsbevakningsväsendet kan i enlighet med 12 § 2 mom. i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning tillsättas utan att de ledigförklaras. I den gällande lagstiftningen finns inga motsvarande bestämmelser om civila tjänster vid Gränsbevakningsväsendet, utan de tillsätts genom ett offentligt ansökningsförfarande enligt 6 a § i statstjänstemannalagen (750/1994).

Lagstiftningen som gäller Försvarmakten tillåter med vissa undantag att såväl militära som civila tjänster tillsätts utan offentligt ansökningsförfarande. Polisförvaltningslagen (110/1992) ändrades nyligen så att det vid tillsättande av vissa tjänster inom skyddspolisen, centralkriminalpolisen och den lokala polisen är möjligt att avvika från offentligt ansökningsförfarande (FvUB 25/2022 rd). De nya bestämmelserna i polisförvaltningslagen gäller både polistjänster och civila tjänster.

Nu föreslås det att lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning får en ny 12 a §. Enligt den föreslagna paragrafen kan civila tjänster vid Gränsbevakningsväsendet tillsättas utan att tjänsten ledigförklaras, när uppgiftsområde för tjänsten består av uppgifter inom upprätthållandet av gräns-säkerheten eller inom det militära försvaret eller av tekniska stöduppgifter i direkt anslutning till dessa och om uppgiftens art med nödvändighet kräver det. Vid bedömningen av nödvändigheten ska man ta hänsyn till bland annat Gränsbevakningsväsendets personalsäkerhet och organisationssäkerhet, den tjänst som ska tillsättas och de hot som tjänstens uppgifter är förknippade med samt skyddet av Gränsbevakningsväsendets funktionsförmåga.

De föreslagna bestämmelserna innebär ett undantag från huvudregeln i statstjänstemannalagen, enligt vilken en tjänst ska förklaras ledig innan den tillsätts. Möjligheten att avvika från offentligt

Betänkande FvUB 5/2024 rd

ansökningsförfarande gäller inte de tjänster till vilka statsrådet utnämner (regeringsråd och lagstiftningsråd), utan de ska även i fortsättningen ledigförklaras. Utskottet påpekar att undantag från offentligt ansökningsförfarande i varje enskilt fall förutsätter en bedömning av att uppgiftens art med nödvändighet kräver att man avviker från förfarandet. Ett offentligt ansökningsförfarande är alltså också i fortsättningen huvudregeln när civila tjänster tillsätts vid Gränsbevakningsväsendet. Utskottet understryker vikten av en nödvändighetsbedömning och samlad prövning när det avgörs vilket ansökningsförfarande som ska tillämpas för en tjänst.

De uppgifter inom upprätthållandet av gränssäkerheten och inom det militära försvaret som nämns i bestämmelsen har ett nära samband med Gränsbevakningsväsendets roll som beredskapsorganisation. Enligt propositionsmotiven är ledningsuppgifterna och de operativa uppgifterna inom de nämnda delområdena militära uppgifter, liksom även största delen av sakkunniguppgifterna inom dessa delområden. Civila uppgifter i anslutning till dessa helheter är vissa uppgifter som gäller lägesbilden, planeringen och utvecklingen av verksamheten, de tekniska egenskaperna hos Gränsbevakningsväsendets materiel samt informationssystemen och de militära ledningssystemen. Utskottet erfar att den föreslagna regleringen berör endast en liten del av Gränsbevakningsväsendets civila tjänster. Behovet av att inrätta nya civila tjänster för skötseln av den typ av uppgifter som nämns ovan kan dock öka i framtiden.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande fäst uppmärksamhet vid att den föreslagna 12 a § med avseende på exakthet och noggrann avgränsning inte särskilt noggrant definierar de tjänster som regleringen gäller. Regleringen avviker till denna del till exempel från polisförvaltningslagens bestämmelser om tjänster och tjänsteförhållanden vid centralkriminalpolisen och den lokala polisen. Grundlagsutskottet anser att bestämmelsernas tillämpningsområde bör preciseras på lagnivå exempelvis genom de preciseringar som nämns i motiveringen till bestämmelsen (s. 39).

Förvaltningsutskottet anser att den grundläggande lösningen enligt propositionen är motiverad, det vill säga att de tjänster som den föreslagna 12 a § gäller definieras i bestämmelsen utifrån uppgiftsområde och inte utifrån till exempel tjänstebenenämning. En reglering som grundar sig på tjänstebenenämningar blir lätt föråldrad när tjänstebenenämningarna ändras. En tjänstebenenämning beskriver inte heller tjänstens uppgiftsområde särskilt exakt.

Avgörande med tanke på tillämpningen av bestämmelsen är tjänstens uppgiftsområde och de konkreta arbetsuppgifterna. Uppgiftsområdet för en civil tjänst ska uttryckligen bestå av uppgifter inom upprätthållande av gränssäkerheten eller inom det militära försvaret eller av tekniska stöduppgifter som direkt anknyter till dem. För tillämpningen av bestämmelsen räcker det alltså inte att det till tjänsteuppgifterna utöver andra uppgifter hör att sköta sådana uppgifter som avses ovan. Dessutom konstaterar utskottet att tillämpningsområdet för den föreslagna bestämmelsen endast omfattar sådana tekniska stöduppgifter som direkt anknyter till de uppgifter som räknas upp där. Chefsuppgifter och exempelvis administrativa uppgifter och kommunikationsuppgifter har lämnats utanför tillämpningsområdet. Den föreslagna regleringen är till denna del mer avgränsad än den ovan nämnda regleringen om tjänster inom polisen, som också gäller chefsuppgifter och där det förutsätts att tjänstens uppgiftsområde omfattar uppgifter som gäller användning av informationskällor eller täckoperationer.

Betänkande FvUB 5/2024 rd

De tjänstemän som avses i bestämmelsen har tillgång till information som är viktig för beredskapen och försvaret. Utskottet understryker att ett av syftena med den föreslagna regleringen är att man på förhand ska vara beredd på sådan informationsinhämtning och sådana påverkansförsök som riktar sig mot myndigheter. Avsikten är att sörja för säkerheten för Gränsbevakningsväsendets personal och skydda sådana uppgifter som är av betydelse för den nationella säkerheten.

Utskottet föreslår med anledning av grundlagsutskottets påpekande om exakthet och noggrann avgränsning att 12 a § i lagförslag 1 till vissa delar preciseras på det sätt som framgår av detaljmotiveringen.

Förvaltningsutskottet betonar att även om en tjänst tillsätts utan att den ledigförklaras, ska de allmänna utnämningsgrunderna enligt 125 § 2 mom. i grundlagen och de allmänna och särskilda behörighetsvillkoren för tjänsten i fråga beaktas i förfarandet.

Anlitande av kadetter som förstärkning inom Gränsbevakningsväsendets verksamhet

Officerarna vid Gränsbevakningsväsendet får sin utbildning vid Försvarshögskolan. Officersaspiranterna, det vill säga kadetterna, fortsätter i slutet av sitt andra studieår sina studier enligt studieinriktning. Sådana studier inom Gränsbevakningsväsendets ansvarsområde ordnas vid Gräns- och sjöbevakningsskolan. Alla kadetter som studerar vid Gräns- och sjöbevakningsskolan ges den utbildning som krävs av en gränsbevakningsman, eftersom endast gränsbevakningsmän har de befogenheter som anges i gränsbevakningslagstiftningen och som behövs i flera av Gränsbevakningsväsendets uppgifter. Varje år inleder 24—28 kadetter sina studier vid skolan.

Staben för Gränsbevakningsväsendet kan redan i nuläget förordna en studerande på grundkursen för gränsbevakare som har tillräcklig utbildning att även utföra andra uppgifter än övningar som ingår i utbildningen, om detta behövs för hanteringen av allvarliga specialsituationer som hör till Gränsbevakningsväsendets ansvarsområde. De som fullgör sin värnplikt eller frivillig militärtjänst för kvinnor vid Gränsbevakningsväsendet kan också vid behov anlitas som förstärkning inom Gränsbevakningsväsendets verksamhet. I den gällande lagen finns däremot inga bestämmelser om att kadetter på motsvarande sätt kan anlitas som förstärkning inom Gränsbevakningsväsendets verksamhet.

Enligt propositionsmotiven kan det till exempel vid massinvandring eller en utbredd epidemi av en smittsam sjukdom vara nödvändigt att få extra personal för att sköta Gränsbevakningsväsendets uppgifter. Utskottet ser det som motiverat att bestämmelserna kompletteras så att kadetter i allvarliga specialsituationer kan anlitas för Gränsbevakningsväsendets uppgifter på samma sätt som studerande på grundkursen för gränsbevakare. Enligt erhållen utredning rör det sig i praktiken om tredje årets studerande, det vill säga sista årets studerande. Kadetter som anlitas som förstärkning för Gränsbevakningsväsendets verksamhet har vid utförandet av sådana uppgifter som inte ingår i utbildningen samma begränsade och tillfälliga befogenheter som det i gränsbevakningslagens 34 d—34 f § föreskrivs om för studerande på grundkursen för gränsbevakare och de som fullgör värnplikt eller frivillig militärtjänst för kvinnor.

Enligt 9 § 3 mom. i den föreslagna lagen om ändring av gränsbevakningsväsendets förvaltning kan en kadett som studerar i utbildningsprogrammet för officerare vid Gräns- och sjöbevaknings-

Betänkande FvUB 5/2024 rd

skolan i störningssituationer som berör gränssäkerheten samt när beredskapen effektiviseras och höjs som förberedelse inför sådana situationer, utnämns till en militär tjänst som yngre officer för högst sex månader åt gången. Med störningssituationer som berör gränssäkerheten avses i den bestämmelsen sådana avvikelser i Finlands säkerhetsläge som medför att Gränsbevakningsväsendet med nödvändighet behöver ytterligare personal för att upprätthålla gränssäkerheten. Den föreslagna bestämmelsen gäller kadetter som har slutfört de studier som närmare anges genom förordning av statsrådet. Avsikten är att statsrådets förordning om gränsbevakningsväsendet ändras så att ett villkor för utnämning i de situationer som avses i bestämmelsen är att de studier som gäller en gränsbevakningsmans befogenheter har slutförts.

Enligt erhållen utredning kan en kadett som utnämns till en militär tjänst som yngre officer bistå Gränsbevakningsväsendets befäl och sköta olika uppgifter i större utsträckning än i de situationer som nämns ovan, där kadetten förordnas att utföra uppgifter som inte ingår i utbildningen. Därför krävs det att en kadett som utnämns till en militär tjänst som yngre officer har framskridit längre i sina studier och har genomgått utbildning om en gränsbevakningsmans befogenheter.

Utskottet framhåller att det är viktigt att Gränsbevakningsväsendets personalresurser vid behov snabbt kan ökas på det sätt som situationen kräver. Det är enligt utskottet motiverat att kadetterna kan anlitas som förstärkning inom Gränsbevakningsväsendets verksamhet på det sätt som föreslås i propositionen. Samtidigt bör man se till att kadetternas studier och utexaminering inte fördröjs onödigt mycket.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning

9§. Tjänsterna vid Gränsbevakningsväsendet. Enligt 3 mom. kan en kadett som studerar vid Gräns- och sjöbevakningsskolan i utbildningsprogrammet för officerare i de situationer som avses i bestämmelsen utnämns till en militär tjänst som yngre officer. Närmare bestämmelser om det utbildningsskede som krävs för att utnämns utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om allmänna behörighetsvillkor för tjänster vid Gränsbevakningsväsendet finns i 10 § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning. Enligt 11 § i den lagen utfärdas närmare bestämmelser om särskilda behörighetsvillkor för tjänstemän vid Gränsbevakningsväsendet, såsom utbildningskrav, genom förordning av statsrådet. I statsrådets förordning om gränsbevakningsväsendet föreskrivs det till exempel om behörighetsvillkoren för yngre officerare, och därför är det inte nödvändigt att på lagnivå utfärda bestämmelser om tillräcklig utbildning. Av propositionsmotiven framgår att avsikten är att förordningen ändras så att ett behörighetsvillkor i de aktuella situationerna är att kadetten behärskar lärokursen för en gränsbevakningsmans befogenheter. Utskottet föreslår att ordalydelsen i 9 § 3 mom. preciseras så att det tydligare framgår att den som utnämns ska ha tillräcklig utbildning, om vilken det utfärdas närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet.

12 a §. Utnämning till vissa civila tjänster vid Gränsbevakningsväsendet. Sådana civila tjänster vid Gränsbevakningsväsendet vars uppgiftsområde består av uppgifter inom upprätthåll-

Betänkande FvUB 5/2024 rd

landet av gränssäkerheten eller inom det militära försvaret eller av tekniska stöduppgifter i direkt anslutning till dessa, kan enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. tillsättas utan att tjänsten ledigförklaras, om uppgiftens art med nödvändighet kräver det.

Enligt motiveringen till bestämmelsen är civila uppgifter som gäller upprätthållandet av gränssäkerheten olika sakkunniguppgifter, som kan omfatta till exempel planering och utveckling av verksamheten. Med uppgifter inom det militära försvaret avses i sin tur till exempel sakkunniguppgifter inom försvaret och territorialövervakningen, samarbete med Försvarmakten samt uppgifter i anslutning till Natomedlemskapet. Med tekniska stöduppgifter som direkt anknyter till upprätthållandet av gränssäkerheten och till det militära försvaret avses enligt motiveringen till bestämmelsen sådana sakkunniguppgifter inom informationsteknik, dataskydd och cybersäkerhet, fartygssektorn, luftfartygssektorn och materielsektorn som är centrala med tanke på det militära försvaret och upprätthållandet av gränssäkerheten och med tanke på beredskapen och förberedelserna i anslutning till dem. Sådana tjänster som avses i bestämmelsen kan vara till exempel tjänster som systemexpert och som cybersäkerhetsexpert.

Utskottet föreslår att det inledande stycket i 1 mom. preciseras så att möjligheten att avvika från offentligt ansökningsförfarande begränsas till att endast gälla tjänster som består av sådana sakkunniguppgifter som avses i bestämmelsen. Med sådana uppgifter avses uppgifter som kräver särskild sakkunskap och som inte är chefsuppgifter. Bestämmelsen motsvarar med denna avgränsning bättre motiveringen till bestämmelsen och beskriver mer exakt bestämmelsens syfte också i fråga om tekniska uppgifter som direkt anknyter till uppgifter inom upprätthållandet av gränssäkerheten eller inom det militära försvaret. Utskottet anser att ändringsförslaget ovan gör bestämmelsen mer exakt och noggrant avgränsad. Utskottet hänvisar i övrigt till den motivering till 12 a § som finns i propositionen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 3 punkten är skyddet av Gränsbevakningsväsendets funktionsförmåga en av de aspekter som ska beaktas vid bedömningen av nödvändigheten. Utskottet föreslår att punkten preciseras så att man vid bedömningen av nödvändigheten ska ta hänsyn till skyddet av den operativa funktionsförmågan hos Gränsbevakningsväsendet och dess materiel. Den formulering som utskottet föreslår motsvarar bättre motiveringen till bestämmelsen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 1/2024 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 1/2024 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005) 3 §, 9 § 2 mom. och 26 b §,
sådana de lyder, 3 § delvis ändrad i lagarna 477/2010 och 1229/2013, 9 § 2 mom. i lag 1229/2013 och 26 b § i lag 12/2019, samt
fogas till 9 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1229/2013, ett nytt 3 mom. och till lagen en ny 12 a § som följer:

3 §

Gränsbevakningsväsendet, chefen och förvaltningsenheterna

Gränsbevakningsväsendet är en till statens centralförvaltning hörande myndighet som står under inrikesministeriets ledning och tillsyn. Gränsbevakningsväsendet leds vid inrikesministeriet av chefen för Gränsbevakningsväsendet. Chefen underställda förvaltningsenheter är staben för Gränsbevakningsväsendet, gränsbevakningssektionerna, sjöbevakningssektionerna, Gräns- och sjöbevakningsskolan och Bevakningsflygdivisionen (*förvaltningsenheter*).

Staben för Gränsbevakningsväsendet leds av biträdande chefen för Gränsbevakningsväsendet och övriga förvaltningsenheter av sina respektive chefer. Övriga förvaltningsenheter lyder under staben för Gränsbevakningsväsendet. Vid förhinder för chefen för Gränsbevakningsväsendet är biträdande chefen för Gränsbevakningsväsendet dennes ställföreträdare. Om också biträdande chefen har förhinder, är ställföreträdaren en general eller amiral som tjänstgör vid staben för Gränsbevakningsväsendet som gräns- och sjöavdelningens, personalavdelningens eller tekniska avdelningens chef.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs om Gränsbevakningsväsendets förvaltningsenheter och om gränsbevakningssektionernas och sjöbevakningssektionernas territoriella gränser samt om rätt för chefen för Gränsbevakningsväsendet att bestämma om den närmare sammansättningen av förvaltningsenheterna och om Gränsbevakningsväsendets ledningsförhållanden.

Betänkande FvUB 5/2024 rd

9§

Tjänsterna vid Gränsbevakningsväsendet

Närmare bestämmelser om inrättande, ändring och indragning av tjänster vid Gränsbevakningsväsendet samt om placering och flyttning av tjänster inom Gränsbevakningsväsendet utfärdas genom förordning av statsrådet.

I störningssituationer som berör gränssäkerheten samt när beredskapen effektiveras och höjs som förberedelse inför sådana situationer kan en kadett som studerar vid Gräns- och sjöbevakningsskolan i utbildningsprogrammet för officerare utnämns till en militär tjänst som yngre officer för högst sex månader åt gången. **Den som utnämns ska ha tillräcklig utbildning, om vilken det utfärdas närmare bestämmelser** genom förordning av statsrådet.

12 a §

Utnämning till vissa civila tjänster vid Gränsbevakningsväsendet

Sådana civila tjänster vid Gränsbevakningsväsendet vilkas uppgiftsområde består av **expertuppgifter** inom upprätthållandet av gränssäkerheten eller inom det militära försvaret eller av tekniska **expertuppgifter** i direkt anslutning till dessa kan tillsättas utan att tjänsten ledigförklaras, om uppgiftens art med nödvändighet kräver det. Vid bedömningen av nödvändigheten ska hänsyn tas till

- 1) Gränsbevakningsväsendets personalsäkerhet och organisationssäkerhet,
 - 2) den tjänst som ska tillsättas och de hot som tjänstens uppgifter är förknippade med,
 - 3) skyddet av Gränsbevakningsväsendets **operativa** funktionsförmåga och **den operativa prestandan hos dess materiel**,
 - 4) andra än i 1—3 punkten avsedda synnerligen viktiga allmänna intressen.
- Det som föreskrivs i 1 mom. gäller inte tjänster till vilka statsrådet utnämner.

26 b §

Studerandes övriga uppgifter

Staben för Gränsbevakningsväsendet kan förordna en kadett som bedriver studier inom utbildningsprogrammet för officerare vid Gräns- och sjöbevakningsskolan och en studerande på grundkursen för gränsbevakare som har tillräcklig utbildning att även utföra andra uppgifter än övningar som ingår i utbildningen, om detta behövs för skötseln av allvarliga specialsituationer som hör till Gränsbevakningsväsendets ansvarsområde.

Bestämmelser om befogenheterna för kadetter och studerande på grundkursen för gränsbevakare i uppgifter som avses i 1 mom. finns i 34 g § i gränsbevakningslagen.

Försvarshögskolan ska höras innan en kadett förordnas till en uppgift som avses i 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 34 g § i gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i gränsbevakningslagen (578/2005) 34 g §, sådan den lyder i lag 9/2019, som följer:

34 g §

Kadetter och studerande på grundkursen för gränsbevakare

Vad som föreskrivs i 34 d—34 f § tillämpas också på kadetter och på studerande på grundkursen för gränsbevakare när de förordnas att utföra i 26 b § 1 mom. i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning avsedda andra uppgifter än sådana som ingår i utbildningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande FvUB 5/2024 rd

Helsingfors 9.4.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Mauri Peltokangas saf
vice ordförande Pihla Keto-Huovinen saml
medlem Eveliina Heinäluoma sd
medlem Petri Honkonen cent
medlem Juha Hänninen saml
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Laura Meriluoto vänst
medlem Mira Nieminen saf
medlem Saku Nikkanen sd
medlem Eemeli Peltonen sd
medlem Paula Werning sd
medlem Ben Zyskiewicz saml
ersättare Heikki Vestman saml
ersättare Timo Vornanen saf.

Sekreterare var

utskottsråd Henri Helo.